

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika
Komitəsi

ÖLÇÜ VAHİDLƏRİ TƏSNİFATI

BAKI-1999

Azərbaycan Respublikası Dövlət
Statistika Komitəsinin 12 may 1999-
cu il tarixli kollegiya qərarı ilə təsdiq
edilmişdir

ÖLÇÜ VAHİDLƏRİ

TƏSNİFATI

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat,
Maliyyə, Ticarət, Rabitə nazirlikləri,
Dövlət Gömrük, Elm və Texnika, Material
Ehtiyatları komitələri, Milli Bank, Baş Dövlət Vergi
Müfəttişliyi, Dövlət Standartlaşdırma və Metrologiya
Mərkəzi, Nazirlər Kabineti yanında Baş Arxiv İdarəsi,
Azərbaycan Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat və Fizika
İnstitutları, İnformasiya və Telekommunikasiya Mərkəzi,
Azərbaycan Dövlət İqtisad İnstitutu və "Azərbaycan
Ensiklopediyası" Nəşriyyat-Poliqrafiya Birliyi ilə
razılaşdırılmışdır

MÜƏLLİF HÜQUQLARININ QORUNMASINI TƏMİN ETMƏK
ÜÇÜN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DÖVLƏT STATİSTİKA
KOMİTƏSİNİN
XÜSUSİ İCAZƏSİ OLMADAN BU TƏSNİFATIN VƏ YA ONUN
AYRI-AYRI BÖLMƏLƏRİNİN KOMMERSİYA MƏQSƏDİ İLƏ
ÇOXALDILMASINA, NƏŞR EDİLMƏSİNƏ, MİKROFİLMLƏRƏ
ÇƏKİLMƏSİNƏ, ELEKTRON SİSTEMLƏRİNİN YADDAŞLARINA
YAZILMASINA
YOL VERİLMİR !

A.M.Vəliyevin rəhbərliyi ilə A.H.Mansurov,
F.H.Hacıyev, E.H.Hacıyev və Q.F.Əliyev
tərəfindən işlənib hazırlanmışdır.

Giriş

Azərbaycan Respublikasında Ölçü Vahidləri Təsnifatı Avropa İqtisadi Komissiyası tərəfindən tövsiyə edilmiş ölçü vahidləri təsnifatının bazasında işlənilib hazırlanmışdır və vahid təsnifatlar sisteminin tərkibinə daxildir.

Ölçü Vahidləri Təsnifatının hazırlanmasında Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Avropa İqtisadi Komissiyasının (BMT AİK) ölçü vahidlərinin “Beynəlxalq ticarətdə istifadə olunan ölçü vahidləri üçün kodlar” haqqında beynəlxalq təsnifatından [beynəlxalq ticarət üzrə qaydaların sadələşdirməsi üzrə 4-cü işçi qrupunun 20 nömrəli tövsiyəsi (bundan sonra BMT AİK İQ-4 tövsiyə № 20)], “Ölçünün miqdarı və vahidi” (İSO* 31/0-92) üzrə beynəlxalq standartların tələbləri nəzərə alınmaqla Harmonik Sistemdə istifadə olunan ölçü vahidlərindən, “Ölçü vahidləri sistemləri və bəzi digər vahidlərin tətbiq edilməsi üzrə tövsiyələr”dən (İSO 1000-92) istifadə edilmişdir.

Ölçü Vahidləri Təsnifatının əsas məqsədi dövlət uçotu və hesabatlarının tətbiqi, iqtisadiyyatın inkişafının təhlili və proqnozlaşdırılması, beynəlxalq statistik müqayisələrin təminatı, daxili və xarici ticarətin həyata keçirilməsi, xarici iqtisadi fəaliyyətin dövlət tərəfindən nizamlanması və gömrük nəzarətinin təşkil edilməsində texniki-iqtisadi və sosial göstəricilərin sayla qiymətləndirilməsi məsələlərinin həllindən ibarətdir. Ölçü Vahidləri Təsnifatının obyektı kimi hər hansı fəaliyyət sferasında istifadə olunan ölçü vahidləri hesab edilir.

Ölçü Vahidləri Təsnifatında ölçü vahidləri yeddi qrupa bölünür:

- ◆ **uzunluq vahidləri**
- ◆ **sahə vahidləri**
- ◆ **həcm vahidləri**
- ◆ **kütlə vahidləri**
- ◆ **texniki vahidlər**
- ◆ **zaman vahidləri**
- ◆ **iqtisadi vahidlər**

Təsnifata Ölçü vahidlərindən istifadə edilməsi praktikasına uyğun olaraq onların bəziləri üçün artırılmış və azaldılmış vahidlər daxil edilmişdir.

Ölçü Vahidləri Təsnifatı üç hissədən ibarətdir:

- ÖVT-nin birinci hissəsi BMT AİK 4-cü işçi qrupunun 20 nömrəli tövsiyəsini əks etdirən beynəlxalq ölçü vahidləri təsnifatı bazasında tərtib edilmişdir.

- bununla yanaşı, ikinci hissədə mövcud iqtisadi və sosial sferada dövlət uçotu və hesabatı funksiyalarının həyata keçirilməsi praktikasında istifadə edilən ,beynəlxalq təsnifatda öz əksini tapmayan əlavə ölçü vahidləri daxil edilmişdir. Ölçü vahidlərinin bu dəsti gələcəkdə də dəqiqləşdiriləcəkdir.

- üçüncü hissəyə əvvəlki yüzilliklərdə Azərbaycan ərazisində istifadə olunmuş ölçü vahidləri daxil edilmişdir. Bu ölçü vahidləri hal hazırda iqtisadi sferada işlənməyə də, yaxın keçmişimizin tarixi və iqtisadiyyatı ilə sıx və qırılmaz

* Standartların hazırlanması üzrə beynəlxalq təşkilat

əlaqələrlə bağlıdır və xalq arasında danışıklarda istifadə olunur. Bunu zəruri sayaraq, üçüncü hissədə bu barədə məlumat verməyi özümüz üçün vacib saydıq.

Strukturca təsnifatın hər sahəsi (üçüncü hissə istisna olmaqla) üç blokdan ibarətdir: identifikasiya bloku, adlar bloku və əlavə xüsusiyyətlər bloku.

Ölçü vahidinin identifikasiya kodu, ölçü vahidlərinin hər qrupunda ehtiyat kodların ayrılması ilə üçrəqəmli kodla işarə edilmişdir. Birinci bölmədə büsbütün beynəlxalq təsnifatın kodları ilə üst-üstə düşən kodlardan (BMT AİK İQ-4 tövsiyyə № 20), ikinci hissədə isə beynəlxalq təsnifatın ehtiyat kodlarından götürülən üçmə'nalı kodlardan istifadə olunmuşdur.

ÖVT -da identifikasiya kodunun struktur formulası belədir: **XXX**

Adlar blokuna ya beynəlxalq təsnifat üzrə (birinci hissə üçün), ya da dövlət uçotu və hesabatında qəbul edilmiş (ikinci hissə üçün) ölçü vahidlərinin adları daxil edilmişdir.

Əlavə xüsusiyyətlər blokunda məlumatlar, eləcə də ölçü vahidlərinin hərfi kod işarələri (beynəlxalq və milli) şərtidir.

Təsnifatdan istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə ölçü vahidləri işarə əlifbası ilə də göstərilmişdir. Bununla yanaşı ikinci qrafada ölçü vahidlərinin yerləşdiyi hissənin nömrəsi göstərilmişdir; üçüncü qrafada ölçü vahidlərinin identifikasiya kodu verilmişdir.

**1.Beynəlxalq Ölçü Vahidləri təsnifatına daxil edilən
ölçü vahidləri**

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.

Uzunluq vahidləri

003	Millimetr	mm	mm	MMT	MMT
004	Santimetr	sm	sm	SMT	SMT
005	Desimetr	dm	dm	DMT	DMT
006	Metr	m	m	MTR	MTR
008	Kilometr	km;	km	KMT;	KMT
	Min metr	10^3 m		MNM	
009	Meqametr	Mm;	Mm	MQM	MAM
	Milyon metr	10^6 m		MLM	
017	Hektometr	Hekto m	hm	HMT	HMT
039	Düym (25,4 mm)	düym	in	DYM	INH
041	Fut (0,3048m)	fut	ft	FUT	FOT
043	Yard (0,9144m)	yard	yd	YRD	YRD
045	Mil (əsas) (1609,344m)	mil	mile	MIL	SMI
047	Dəniz mili (1852 m)	d mil	n mile	DML	NMI

Sahə vahidləri

050	Kvadrat millimetr	mm^2	mm^2	MMK	MMK
051	Kvadrat santimetr	sm^2	sm^2	SMK	SMK
053	Kvadrat desimetr	dm^2	dm^2	DMK	DMK
055	Kvadrat metr	m^2	m^2	MTK	MTK
058	Min kvadratmetr	10^3 m^2	daa	MKM	DAA
059	Hektar	ha	ha	HEK	HAR
061	Kvadrat kilometr;	km^2 ;	km^2	KMK;	KMK
	Milyon kvadrat metr	10^6 m^2		LMK	
071	Kvadrat düym ($645,16 \text{ mm}^2$)	düy^2	in^2	DYK	INK
073	Kvadrat fut ($0,092903 \text{ m}^2$)	fut^2	ft^2	FTK	FTK
075	Kvadrat yard ($0,8351274 \text{ m}^2$)	yard^2	yd^2	YDK	YDK
077	Akr(4840 kvadrat yard)	akr	acre	AKR	ACR
079	Kvadrat mil	mil^2	mile^2	MLK	MIK
109	Ar (100 m^2)	ar	a	ARE	ARE

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.

Həcm vahidləri

110	Kub millimetr	mm ³	mm ³	MM	MMQ
				Q	
111	Kub santimetr;	sm ³ ;	sm ³ ;	SMQ	CMQ;
	millilitr	ml	ml	MLT	MLT
112	Litr;	l;	1; L;	LTR;	LTR;
	Kub desimetr	dm ³	dm ³	DMQ	DMQ
113	Kubmetr	m ³	m ³	MTQ	MTQ
118	Desilitr	dl	dl	DLT	DLT
122	Hektolitr	hl	hl	HLT	HLT
126	Meqalitr	MI	MI	MEL	MAL
131	Kub düym (16387,1 mm ³)	düym ³	in ³	DYQ	INQ
132	Kub fut (0,02831685 m ³)	fut ³	ft ³	FTQ	FTQ
133	Kub yard (0,764555 m ³)	yard ³	yd ³	YDQ	YDQ
135	Maye unsiya BK (28,413 sm ³)	maye un	fl oz(UK)	OZI	OZI
136	Cill BK (0,142065dm ³)	cil (BK)	gill(UK)	GIL	GIL
137	Pinta BK (0,568262dm ³)	pt (BK)	pt(UK)	PTI	PTI
138	Kvarta BK (1,136523dm ³)	kt (BK)	qt(UK)	QTI	QTI
139	Qallon BK (4,546092 dm ³)	qal (BK)	gal(UK)	GLI	GLI
140	Buşel BK(36,36874 dm ²)	bu (BK)	bu(UK)	BUI	BUI
141	Maye unsiya ABŞ (29,5735 sm ³)	maye un	fl oz(US)	OZA	OZA
		(ABŞ)			
142	Cil ABŞ (11,8294 sm ³)	cil (ABŞ)	gill(US)	GIA	GIA
143	Maye pinta ABŞ (0,473176 dm ³)	maye pt	lig pt(US)	PTL	PTL
		(ABŞ)			
144	Maye kvarta ABŞ (0,946353 dm ³)	maye kt	lig qt(US)	QTL	QTL
		(ABŞ)			
145	Maye qallon ABŞ	maye qal	gal(US)	GLL	GLL
	(3,78541 dm ³)	(ABŞ)			
146	Barel (neft) ABŞ (158,987 dm ³)	barel	barel(US)	BLL	BLL
		(ABŞ)			
147	Quru pinta ABŞ (0,55061 dm ³)	quru rt	dry pt(US)	PTD	PTD
		(ABŞ)			
148	Quru kvarta ABŞ (1,101221 dm ³)	quru kt	dry qt (US)	QTD	QTD
		(ABŞ)			
149	Quru qallon ABŞ (4,404884 dm ³)	quru qal	dry	GLD	GLD
		(ABŞ)	gal(US)		
150	Buşel ABŞ (35,2391 dm ³)	bu (ABŞ)	bu(US)	BUA	BUA
151	Quru barel ABŞ (115,627 dm ³)	qbl (ABŞ)	bbl(US)	BLD	BLD
152	Standart		---	WSD	WSD

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.

153	Kord ($3,63 \text{ m}^3$)		---	WCD	WCD
154	Min bordfut ($2,36 \text{ m}^3$)		---	MVF	MVF
159	Milyon kub metr	10^6 m^3	10^6 m^3	HMQ	HMQ

Kütlə vahidləri

160	Hektoqram	hq	hg	HQM	HGM
161	Milliqram	mq	mg	MQM	MGM
162	Metrik karat (1 karat = 200 mq = $2 \cdot 10^{-4} \text{ kq}$)	kar	MS	KRT	STN
163	Qram	q	g	QRM	GRM
166	Kiloqram	kq	kg	KQM	KGM
168	Ton; Metrik ton (1000 kq)	t	t	TON	TNE
170	Kiloton	10^3 t	kt	KTN	KTN
173	Santiqram	sq	sg	SQM	CGM
181	Brutto-registr tonu ($2,8316 \text{ m}^3$)	brt	----	BRT	GRT
182	Netto-registr tonu	ntt	----	NRT	NTT
184	Su tutumu		----	STM	DPT
185	Yüqəldırma - metrik tonla	t.yüqəldırma	----	YQT	SST
186	Funt BK, ABŞ ($0,45359237 \text{ kq}$)	funt	lb	FNT	LBR
187	Unsiya BK, ABŞ ($28,349523 \text{ q}$)	uns	oz	UNS	ONZ
188	Draxma BK ($1,771745 \text{ q}$)	drax1	dr	DR1	DRI
189	Qran BK, ABŞ ($64,798910 \text{ mq}$)	qrn	gn	GRN	GRN
190	Stoun BK ($6,350293 \text{ kq}$)	stoun	st	STI	STI
191	Kvarter BK ($12,700586 \text{ kq}$)	ktr	qtr	QTR	QTR
192	Sental BK ($45,359237 \text{ kq}$)	snt	---	CNT	CNT
193	Sentner ABŞ ($45,3592 \text{ kq}$)	sent	cwt	CWA	CWA
		(ABŞ)			
194	Uzun sentner BK ($50,802345 \text{ kq}$)	sent (BK)	cwt (UK)	CWI	CWI
195	Qısa ton BK, ABŞ ($0,90718474$)	qısa t	Sht	STN	STN
196	Uzun ton BK, ABŞ ($1,0160469 \text{ t}$)	uzun t	lt	LTN	LTN
197	Skrupul BK, ABŞ ($1,295982 \text{ q}$)	skrup	scr	SCR	SCR
198	Penniveyt BK, ABŞ ($1,555174 \text{ q}$)	penniv	dwt	DWT	DWT
199	Draxma BK ($3,887935 \text{ q}$)	drax3	drm	DRM	DRM
		(BK)			
200	Draxma ABŞ ($3,887935 \text{ q}$)	drax3	---	DRA	DRA
		(ABŞ)			
201	Unsiya BK, ABŞ ($31,10348 \text{ q}$); troy unsiyası	troy uns	apoz	APZ	APZ
202	Troy funtu ABŞ ($373,242 \text{ q}$)	troy funt	---	LBT	LBT

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.

206	Sentner (metrik) (100kq); hektokiloqram; kvintal ¹ (metrik); desiton	sent	q; 10 ² kg	STN	DTN
-----	--	------	-----------------------	-----	-----

Texniki vahidlər

212	Vatt	Vt	W	VTT	WTT
213	Effektiv güc(245,7 vatt)	ef güc	B.h.p	BNP	BHP
214	Kilovatt	kVt	kW	KVT	KWT
215	Meqavatt; min kilovatt	MVt; 10 ³ kVt	MW	MVT	MAW
222	Volt	V	V	VLT	VLT
223	Kilovolt	kV	kV	KVL	KVT
227	Kilovolt-ampere	kV.A	kV.A	KVA	KVA
228	Meqavolt-ampere(min kilovolt-ampere)	MV.A	MV.A	MVA	MVA
230	Kilovar	kvar	kVAR	KVR	KVR
243	Vatt-saat	Vt.s	W.h	VTS	WHR
245	Kilovatt-saat	kVt.s	kW.h	KVS	KWH
246	Meqavatt-saat; 1000 kilovatt-saat	MVt.s; 10 ³ kVt.s	MW.h	MVS	MWH
247	Heqavatt-saat(milyon kilovatt-saat)	QVt.s	GW.h	hVS	GWH
260	Amper	A	A	AMP	AMR
263	Amper-saat (3,6kA)	A.s.	A.h	AMS	AMN
264	Min Amper-saat	10 ³ A.s	10 ³ A.h	MAS	TAN
270	Kulon	Kl	S	KLN	SOU
271	Coul	C	Y	COU	YOU
273	Kilocoul	kC	kY	KCO	KJO
274	Om	Om	Ω	OME	ONM
275	Britaniya istilik vahidi(1,055kC)	BİV	Vtu	BTU	BTU
280	Selsi dərəcəsi	°S	°S	SEL	SEL
281	Farengeyt dərəcəsi	°F	°F	FAD	FAN
282	Kandela	kd	sd	KDL	CDL
283	Lüks	lk	lx	LÜK	LUX
284	Lümen	lm	lm	LÜM	LUM
288	Kelvin	K	K	KEL	KEL
289	Nyuton	N	N	NYU	NEW
290	Hers	Hs	Hz	HRS	HTZ

1) Qeyri metrik kvintal dəyişən vahiddir, bəzi ölkələrdə təxminən 50 kq-dır.

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.
291	Kilohers	kHs	kHz	KHR	KHZ
292	Meqahers	MHs	MHz	MHR	MHZ
294	Paskal	PA	PA	PAL	PAL
296	Simens	Si	S	SIE	SIE
297	Kilopaskal	kPa	kRa	KPA	KRA
298	Meqapaskal	MPa	MRa	MPA	MRA
300	Fiziki atmosfer (101325 Pa)	atm	atm	ATM	ATM
301	Texniki atmosfer (98056,5 Pa)	TA	at	ATT	ATT
302	Heqabekkerel	QBk	GBq	HBK	GBQ
304	Milliküri	mKi	mCi	MKÜ	MSU
305	Küri	ki	Ci	KÜR	CUR
306	Bölünən izotopların qramı	qbi	g fissile isotopes	QBI	GFI
308	Millibar	mb	mbar	MBR	MBR
309	Bar	bar	bar	BAR	BAR
310	Hektobar	hb	hbar	HBA	HBA
312	Kilobar	kb	kbar	KBA	KVA
314	Farad	F	F	FAR	FAR
316	Bir kub metrdə kiloqram	kq/m ³	kg/m ³	KMQ	KMQ
323	Bekkerel	Bk	Bq	BKL	BQL
324	Veber	Vb	Wb	VEB	WEB
327	Uzel (Mil/s)	mil/s	kn	MST	KNT
328	Saniyədə metr	m/san	m/s	MTS	MTS
330	Saniyədə dövr	d/san	r/s	DVS	RPS
331	Dəqiqədə dövr	d/dəq	r/min	DVD	RPM
333	Saatda kilometr	km/s	km/h	KMS	KMN
335	Metrdə kvadrat saniyə	m/s ²	m/s ²	MSK	MSK
349	Kiloqramda kulon	Kl/kq	C/kg	KKQ	CKG

Zaman vahidləri

354	Saniyə	san	s	SAN	SEC
355	Dəqiqə	dəq	min	DƏQ	MIN
356	Saat	s	h	SAT	HUR
359	Gün (sutka)	gün	d	GÜN	DAY
360	Həftə	həf	---	HFT	WEE
361	Dekada (ongünlük)	dek	---	DEK	DAD
362	Ay	ay	---	AYT	MON
364	Rüb (kvartal)	rüb	---	RÜB	QAN
365	Yarımillik	y.il	---	Y İL	SAN

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.

366	İl	il	a	İLT	ANN
368	Onillik	on il	---	OİL	DEC

İqtisadi vahidlər

499	Saniyədə kiloqram	kq/san	---	KQS	KGS
533	Saatda buxar tonu	tb/s	---	BTS	TSH
596	Saniyədə kubmetr	m ³ /san	m ³ /s	MQS	MQS
598	Saatda kubmetr	m ³ /s	m ³ /h	MKS	MQH
599	Gündə min kubmetr	10 ³ m ³ /gün	---	MMS	TQD
616	Bobin	bob	---	BOB	NBB
625	Vərəq	vər	---	VRQ	LEF
626	Yüz vərəq	100vər	---	YVR	CLF
630	Min standart şərti kərpic	min.stan. ş. kərpiç	---	MŞP	MVE
638	Qross(144 əd.)	gross	gt; 144	QRO	GRO
641	Düjün(12əd.)	düj	Doz; 12	DJN	DZN
657	Mə'mulat	məm	---	MƏM	NAR
683	Yüz yeşik	100 yeş	Hbx	YYK	HBX
704	Dəst	dəst	---	DST	SET
715	Cüt (2 ədəd)	cüt	rq; 2	CÜT	NPR
730	İki onluq	20	20	İON	SCO
731	Böyük qross (12 qross)	b gross	1728	BQR	GGR
732	On cüt	10 cüt	---	OCT	TPR
733	Cütlər düjünü	cütlər düj.	---	CDN	DPR
734	Bağlama	bağ.	---	BLM	NPB
735	Hissə	hissə	---	HİS	NPT
736	Rulon	rul	---	RLN	NRL
737	Rulonlar düjünü	rul.düj.	---	DRL	DRL
738	Qısa standart(7200 vahid)	qısa stan.	---	QST	SST
740	Ədəd düjünü	əd. düj.	---	DƏD	DPC
745	Element	elem	SI	ELM	NCL
778	Qablaşdırma	qab.	---	QBL	NMP
780	Qablaşdırma düjünü	qab.düj.	---	DQB	DZP
781	Yüz qablaşdırma	100 qab.	---	YQB	CNP
796	Ədəd	əd.	rs; 1	ƏDD	PCE; NMB
797	Yüz ədəd	100 əd.	100	YƏD	CEN

KOD	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr		Hərfi kod işarələri	
		milli	beyn.	milli	beyn.
798	Min ədəd	min əd.; 1000 əd.	1000	MƏD	MIL
799	Milyon ədəd	10^6 əd.	10^6	MLƏ	MIO
800	Milyard ədəd	10^9 əd.	10^9	MRƏ	MLD
801	Bilyon ədəd(Avropa); Trilyon ədəd	10^{12} əd.	10^{12}	BlƏ	BIL
802	Kvintilyon ədəd (Avropa)	10^{18} əd.	10^{18}	KVƏ	TRL
820	Kütlə üzrə spirtin tündlüyü	% kütlə	% mds	ASM	ASM
821	Həcm üzrə spirtin tündlüyü	% həcm	% vol	ASV	ASV
831	Təmiz spirtin(100%) litri	100% sp.l.	---	LPA	LPA
833	Təmiz spirtin (100%) hektolitri	100% sp. hl.	---	HPA	HPA
835	Spirtin müəyyən olunmuş tündlüyünün qallonu	qal sp	---	PGL	PGL
841	Hidrogenperoksidin kiloqramı	kq. H_2O_2	---	KSD	$\overline{KSD}$
845	90%-li quru maddənin kiloqramı	kq. 90% q/m	---		
847	90%-li quru maddənin tonu	t.90% q/m	---	TSD	TSD
851	Beynəlxalq vahid	beyn.vah	---	BXV	NIU
852	Kalium oksidin kiloqramı	kq. K_2O	---	KPO	KPO
853	Yüz beynəlxalq vahid	100 beyn.vah	---	YBV	HIU
859	Kalium hidroksidin kiloqramı	kq. KOH	---	KPH	KRN
861	Azotun kiloqramı	kq. N	---	KNİ	KNI
863	Natrium hidroksidin kiloqramı	kq. NaOH	---	KSH	KSH
865	Fosfor 5- oksidin kiloqramı	kq. P_2O_5	---	KPP	KRR
867	Kiloqram uran	U kq	---	URK	KUR

**2.Beynəlxalq Ölçü Vahidləri Təsnifatına daxil edilməyən
digər ölçü vahidləri**

Kod	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr (milli)	Hərfi kod işarələri (milli)
------------	---------------------------------	-----------------------------------	--

Uzunluq vahidləri

010	Mikrometr	mkm	MİM
011	Nopometr	nm	NMT
012	Anqstrem	A	ANM
018	Paqon metr	paq.m	PQM
019	Min paqon metr	10^3 paq.m	MPM
020	Şərti metr	şər.m	ŞMT
048	Min şərti metr	10^3 ş.m.	MŞM
049	Coğrafi mil (7420 m)	coğr.mil.	MLC
057	Parsek (308396×10^9 km)	parsek	PRK

Sahə vahidləri

054	Min kvadrat desimetr	10^3 dm ²	MDK
056	Milyon kvadrat desimetr	10^6 dm ²	LDK
060	Min hektar	10^3 ha	MHE
062	Şərti kvadratmetr	ş.m ²	ŞMK
063	Min şərti kvadratmetr	10^3 ş.m ²	MŞK
064	Milyon şərti kvadratmetr	10^6 ş.m ²	LŞM

Həcm vahidləri

114	Min kubmetr	10^3 m ³	MBM
115	Milyard kubmetr	10^9 m ³	LBM
116	Dekalitr	dcl	DKL
119	Min dekalitr	10^3 dcl	MDL
120	Milyon dekalitr	10^6 dcl	LDL
121	Sıx kubmetr	sıx, m ³	SBM
123	Şərti kubmetr	ş. m ³	ŞMQ
124	Min şərti kubmetr	10^3 şər. m ³	MŞQ
127	Min sıx kubmetr	10^3 sıx. m ³	MSQ
128	Min yarımilitr	10^3 yar.l	MYL
129	Milyon yarımilitr	10^6 yar.l	LYL

Kütlə vahidləri

165	Min metrik karat	10^3 kar	MKR
169	Min ton	10^3 t	MTN

Kod	Ölçü vahidlərinin adları	Şərti işarələr (milli)	Hərfi kod işarələri (milli)
171	Milyon ton	10^6 t	LTN
179	Şərti ton	ş.t	ŞTN

Texniki vahidlər

220	Elektron-volt	eV	EVL
221	Məqəelektron-volt	MeV	MEV
226	Volt-ampere	V.A	VAM
225	Saatda metr	m/s	SMR
231	Kalori	kal	KAL
232	Kilokalori	kcal	KKL
233	Qiqakalori	Q.kal.	QKL
234	Min qiqakalori	10^3 Qkal	MQK
235	Milyon qiqakalori	10^6 Qkal	LQK
236	Saatda kalori	kal/s	SKL
237	Saatda kilokalori	kcal/s	SKK
238	Saatda qiqakalori	Qkal/s	SQK
239	Saatda min qiqakalori	10^3 Qkal/s	MQS
241	Milyon amper-saat	10^6 A.s	LAS
242	Milyon kilovolt- amper	10^6 kV.A	LKA
248	Reaktiv kilovolt-ampere	R.kV.A	RKA
250	Min reaktiv kilovolt-ampere	10^3 R.kV.A	MRA
251	At gücü	a.g	AGC
252	Min at gücü	10^3 a.g.	MAG
253	Milyon at gücü	10^6 a.g.	LAG
254	Bit	bit	BİT
255	Bayt	bayt	BYT
256	Kilobayt	kbayt	KBT
257	Məqabayt	Mbayt	MBT
258	Bod	bod	BOD
286	Puaz	p.	PAZ
287	Henri	Hn	HNR
313	Tesla	TL	TSL
337	Millimetr su sütunu	mm su.süt.	MSS
338	Millimetr cıvə sütunu	mm c.süt.	MCS
339	Santimetr su sütunu	Sm. su süt.	SSS
340	Saniyə (bucaq ölçüsü)	"	SNY
341	Dəqiqə (bucaq ölçüsü)	'	DQQ
342	Dərəcə (bucaq ölçüsü)	°	DRC
343	Steradian (bucaq ölçüsü)	sr	SRD
344	Radian (bucaq ölçüsü)	r	RAD
345	Millifarad	mF	MFR
346	Mikrofarad	mkF	MKF

<i>Kod</i>	<i>Ölçü vahidlərinin adları</i>	<i>Şərti işarələr (milli)</i>	<i>Hərfi kod işarələri (milli)</i>
------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

Zaman vahidləri

352	Mikrosaniyə	mks	MKS
353	Millisaniyə	mls	MLS
357	Əsr	əsr	ƏSR
358	Minillik	min il.	MNI

İqtisadi vahidlər

401	Manat	man.	AZM
402	Min manat	10^3 man.	MAM
403	Milyon manat	10^6 man.	LAM
404	Milyard manat	10^9 man.	MRM
405	Trilyon manat	10^{12} man.	TAM
414	Sərnişin kilometr	sərn.km	SKM
421	Sərnişin yeri	sərn. yeri	SYR
423	Min sərnişin kilometr	10^3 sərn.km	MSR
424	Milyon sərnişin kilometr	10^6 sərn.km	LSK
427	Sərnişin axını	sərn.axını	SNX
449	Ton-kilometr	t.km	TKM
450	Min ton-kilometr	10^3 t.km	MKT
451	Milyon ton-kilometr	10^6 t.km	LKT
510	Kilovat-saatda qram	q/kVt.s.	KVQ
511	Qiqakaloridə kiloqram	kq/Qkal	QKK
522	Kvadrat kilometrə adam	adam/km ²	AKK
534	Saatda ton	t/s	TST
535	Sutkada ton	t/sut	TSU
536	Növbədə ton	t/növbə	TNB
537	Fəsildə min ton	10^3 t/fəsil	MTF
538	İldə min ton	10^3 t/il	MTİ
539	Adam-saat	ad.s	ADS
540	Adam-gün	adam.gün	ADG
541	Min adam- gün	10^3 ad.g.	MAÜ
542	Min adam-saat	10^3 ad.s.	MAS
543	Növbədə min şərti banka	10^3 .ş.b./növbə	MBN
544	İldə milyon vahid	10^6 vah/il	LVİ
545	Növbədə qəbul	qəb./növbə	NQB
546	Növbədə min qəbul	10^3 qəb./növbə	NMQ
547	Növbədə dəst	dəst/növbə	NDS
548	Növbədə min dəst	10^3 dəst/növbə	NMD
550	İldə milyon ton	10^6 t/il	İMT
552	Sutkada e'mal tonu	t e'mal/sut.	STE
553	Sutkada min e'mal tonu	10^3 t.e'mal/sut.	SME

<i>Kod</i>	<i>Ölçü vahidlərinin adları</i>	<i>Şərti işarələr (milli)</i>	<i>Hərfi kod işarələri (milli)</i>
554	Sutkada e'mal sentneri	s.e'mal/sut.	SSE
555	Sutkada min e'mal sentneri	10 ³ s.e'mal/sut	SMS
556	İldə min baş	10 ³ baş/il	İMB
557	İldə milyon baş	10 ⁶ baş/il	İLB
560	Minimum əmək haqqı	min.əmək haqqı	MƏH
642	Vahid	vah.	VHD
643	Min vahid	10 ³ vah.	MVD
644	Milyon vahid	10 ⁶ vah.	MLV
698	Yer	yer	YER
699	Min yer	10 ³ yer	MYR
744	Faiz	‰	FAZ
746	Promile (0,1 faiz)	‰‰	PRM
747	Pridissimil (0,01 faiz)	‰‰‰	PDM
751	Min rulon	10 ³ rul.	MRL
779	Milyon qablaşdırma	10 ⁶ qab.	MLĞ
792	Adam	adam.	ADM
793	Min adam	10 ³ adam	MAD
794	Milyon adam	10 ⁶ adam	LAD
812	Yeşik	yeş.	YŞK
836	Baş	baş	BAŞ
837	Min cüt	10 ³ cüt	MCT
838	Milyon cüt	10 ⁶ cüt	LCT
839	Komplekt	komp.	KMP
840	Seksiya	sek.	SKS
868	Butulka	but.	BUT
869	Min butulka	10 ³ but.	MBL
870	Ampula	ampula	AMP
871	Min ampula	10 ³ ampula	MAP
872	Flakon	flak.	FLK
873	Min flakon	10 ³ flak.	MFL
874	Min tub	10 ³ tub	MTB
875	Min qutu	10 ³ qutu	MQT
876	Şərti vahid	ş.vah.	ŞVH
877	Min şərti vahid	10 ³ ş.vah.	MŞV
878	Milyon şərti vahid	10 ⁶ ş.vah.	LŞV
879	Şərti ədəd	ş.əd.	ŞƏD
880	Min şərti ədəd	min ş.əd.	MŞƏ
881	Şərti banka	ş.banka	ŞBN
882	Min şərti banka	10 ³ ş.banka	MŞB
883	Milyon şərti banka	10 ⁶ ş.banka	LŞB
884	Şərti hissə	ş.hissə	ŞHS
885	Min şərti hissə	10 ³ ş.hissə.	MŞH

<i>Kod</i>	<i>Ölçü vahidlərinin adları</i>	<i>Şərti işarələr (milli)</i>	<i>Hərfi kod işarələri (milli)</i>
886	Milyon şərti hissə	10^6 ş.hissə	LŞH
887	Şərti yeşik	ş.yeş.	ŞYŞ
888	Min şərti yeşik	10^3 ş.yeş.	MŞY
889	Şərti təkər	ş.təkər	ŞTR
890	Min şərti təkər	10^3 ş.təkər.	MŞR
891	Şərti tava	ş. tava	ŞTV
892	Min şərti tava	10^3 ş.tava.	MŞT
896	Ailə	ailə	AİL
897	Min ailə	10^3 ailə	MAİ
898	Milyon ailə	10^6 ailə	MLA
899	Ev təsərrüfatı	ev təs.	ETS
900	Min ev təsərrüfatı	10^3 ev təsər.	MET
901	Milyon ev təsərrüfatı	10^6 ev təs.	LET
902	Şagird yeri	şag.yeri	ŞGY
903	Min şagird yeri	10^3 şag.yeri	MŞE
904	İş yeri	iş yeri	İYR
905	Min iş yeri	10^3 iş yeri	MİY
906	Oturacaq yeri	otur. yeri	OTY
907	Min oturmaq yeri	10^3 otur. yeri	MOY
908	Nömrə	nömrə, №	NMR
909	Mənzil	mənzil	MNL
910	Min mənzil	10^3 mənzil	MMZ
911	Yataq	yataq	YTQ
912	Min yataq	10^3 yataq	MYT
913	Kitab fondu cildi	kitab fondu cildi	KFC
914	Min kitab fondu cildi	10^3 kitab fondu cildi	MKC
917	Növbə	növbə	NVB
918	Müəllif vərəqi	m.vər.	MVR
920	Çap vərəqi	ç.vər.	ÇVR
921	Nəşr-uçot vərəqi	n.u.vər,	NUV
922	İşarə	işarə	İŞR
923	Söz	söz	SÖZ
924	Simvol	simvol	SMV
925	Şərti boru	ş.boru	ŞBR

3.Əvvəlki yüzilliklərdə Azərbaycan ərazisində istifadə olunmuş ölçü vahidləri və onlar haqqında qısa tarixi məlumat *

Ölçü vahidlərinin adları	Müasir ölçülərə keçid	Şərti işarələr (milli)
---------------------------------	------------------------------	-------------------------------

Uzunluq vahidləri

Nöqtə	0,376 mm	nöqtə
Buğum	4,45 sm	buğum
Qarış	18-20 sm	qarış
Arşın	71,12 sm	arşın
Gireh	1,16 arşın, 82,5 sm	gireh
Qulac	1 sajen, 231,36 sm	qulac
Sajen	3 arşın, 213,36 sm	sajen
Verst	500 sajen, 1,0668 km	verst
Lyo	5,556 km	lyo
Ağac	7 km	ağac

Çəki vahidləri

Pay	44,43 mq	pay
Dirhəm	2,9645 q	dirhəm
Misqal	4,266 q	misqal
Lot	12,8 q	lot
Uruf	100 q	uruf
Girvənkə	409,5 q	girvənkə
Çərək	2 kq	çərək
Çanaq	5 kq	çanaq
Batman	832 q	batman
Pud	16,38 kq	pud
Qayız	1 pud, 16,38 kq	qayız
Yük	83,2 kq	yük
Tağar	400 kq	tağar

İqtisadi vahidlər

Abbasi	20 qəpik	abbasi
Şahı	5 qəpik	şahı

* İstifadəçi və oxuculardan xahiş olunur ki, açıqlaması verilməyən ölçü vahidləri haqqında məlumatları varsa, bu haqda Dövlət Statistika Komitəsinin Reyestrin Təşkili və Təsnifatlar şöbəsinə məlumat versinlər.

Otaq: **620**

Tel: **38-81-97**

Arşın (türkcə) - metrik ölçü sistemi qəbul olunanadək Rusiya, Əfqanıstan, İran, Türkiyə, Bolqarıstan və s. ölkələrdə işlədilən uzunluq ölçüsü olmuşdur. Rusiyada XVI əsrdən istifadə olunurdu. Əvvəllər arşın 27 ingilis düymü, I Pyotrun dövründə isə arşın 28 düym olmuş və dəyişməmiş qalmışdır. $1\text{arşın}=16\text{gيره}(4,4\text{sm})=28\text{düym}=71,12\text{sm}$. Müxtəlif ölkələrdə arşın 65,2 sm-dən 112 sm-dək, Azərbaycanda isə təqribən 75 sm götürülürdü.

Abbasi, abası, abaz, abas-XVII-XVIII əsrlərdə İran və Zaqafqaziyada işlədilmiş gümüş sikkə. Səfəvi şahı I Şah Abbasın (Şah Abbas) hakimiyyəti dövründə təsis olunmuş və onun adı ilə adlandırılmışdır. İlk çəkisi 7,8 q, nominal dəyəri 200 dinara bərabər idi. Səfəvilər dövlətinin pul dövriyyəsində əsas sikkə vahidi olmuşdur. XVIII əsrdə abbası Azərbaycan xanlıqlarının pul dövriyyəsində də əsas sikkə vahidi olmuşdur. Azərbaycan Rusiya ilə birləşdikdən sonra abbası öz çəkisinə görə ona uyğun gələn rus gümüş sikkəsi olan 2 qrivenniki və ya 20 qəpiyi ifadə etmişdi. Bu mə'nada abbası tarixi-arxaik istilah kimi xalq arasında indi də işlədilir.

Batman - mənbələrdə daha çox mann kimi işlədilir. Kiçik mann - 260 dirhəm və ya 832 qram (5/6 kq), böyük mann isə 3 kq-a yaxın qəbul edilirdi.

Buğum - Əlin orta barmağının ölçüsü, orta əsrlərdə tikintidə istifadə edilirdi.

Pud - metrik ölçü sistemi qəbul olunanadək Rusiya, Ukrayna və Belorusiyada işlədilən çəki (kütlə) vahidi, $1\text{pud}=40\text{kirvənkə}=16,38\text{kq}$. Azərbaycanda da Rusiyaya birləşdikdən sonra istifadə olunmağa başlamış, iki batman taxıl bir pud (16 kq) qəbul edilmişdi. Orta Asiyada Rusiyaya birləşməzdən əvvəl də işlədilirdi. Azərbaycanda bə'zi kənd təsərrüfatı məhsullarının (məs. taxıl) miqdarı indi də pud ilə göstərilir.

Şahı - Azərbaycanda XVI əsrdə Səfəvilər dövlətində kəsilmiş sikkə; səfəvi pul-sikkə sisteminin ən çox yayılmış gümüş sikkə vahidlərindən biri. Nominal dəyəri 50 mis dinara bərabər idi. I Şah Abbasın pul islahatına əsasən 4 şahı 1 abbasıya bərabər idi. Səfəvi dövlətində 5 şahılıq, Nadir şah Əfşarın hakimiyyəti dövründə isə 6 şahılıq gümüş sikkələr də kəsilirdi. Xalq arasında "şahı" ifadəsi 5 qəpiklik pul mə'nasında işlədilir.

Qarış - Milli uzunluq ölçüsü. Açıq əlin baş barmağının ucundan çeçələ barmağın ucuna qədər olan məsafəyə bərabərdir. Bir çox xalqlar, o cümlədən azərbaycanlılar arasında geniş yayılmışdır.

Qulac - Qədim uzunluq vahidi (dirsək sümüyünün uzunluğuna uyğundur) 40-64sm, Rusiyada isə 4,55-4,75 sm-dir. Sonralar qulac əvəzinə arşın işlədilirdi. Bə'zi ölkələrdə istifadə edilən qulac 50-70 sm-dir.

Çanaq - Azərbaycanda ən'ənəvi həcm ölçüsü vahidi. Silindrvari qab olan çanağın ortasına göndən qurşaq sarılır və əldə tutmaq üçün xüsusi halqa keçirilirdi. Hündürlüyü 30-40 sm, diametri 60-70 sm idi. 1 çanaq 7-8 kq buğdaya, 5-6 kq darıya, 8 kq düyüyə bərabər idi. Azərbaycanın qərb zonasında bir dərzdən əldə edilən taxılın miqdarı 1 çanaq (5kq) hesab edilirdi. Xalq arasında yarım çanaq ölçü vahidi də yayılmışdır.

Uruf - Xalq arasında geniş yayılmış çəki vahidlərindən biri olmuşdur. Qədim mənbələrdə göstəriləni kimi, Azərbaycanın ərazisində geniş yayılmış bu çəki vahidi 100 qrama bərabər olmuşdur.

Qayız - Əvvəllər ticarətdə geniş surətdə istifadə olunmuşdur. 1qayız=1pud, yə'ni 1qayız=16kq. Bə'zi mənbələrdə 1qayız=4çanaq kimi də verilmişdir.

Tağar - Bə'zi Yaxın Şərq ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda mövcud olmuş ölçü (çəki) vahidi. Elxanilər dövründə geniş yayılmışdır. Ölçü vahidi kimi bir tağar 100 Təbriz məninə (295 kq) bərabər idi. Vergi kimi əhalidən natura şəklində toplanılırdı. Həcmi qeyri-müəyyən idi. Xanlıqlar dövründə əsasən ölçü vahidi kimi işlədilirdi. Taxıl, düyü və s. ölçülməsində istifadə edilən tağarın həcmi (tutumu) ayrı-ayrı yerlərdə müxtəlif olurdu. (məs, Şamaxı xanlığında bir tağar 400 kq, digər xanlıqlarda isə 240-600 kq idi)

Dirhəm - Yunan mənşəli draxmaya uyğun çəki vahididir. Müsəlman ölkələri praktikasında onun misqala nisbəti 3:2 olmuşdur. Hazırda elmdə gümüş dirhəm üçün daha dəqiq qəbul edilən çəki 2,9645 qramdır. Azərbaycanda orta əsrlərdə bu çəki 3,2 qrama yaxın idi.

Misqal - Roma-Bizans mənşəli çəki vahididir. Bə'zi Şərq ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda yayılmışdır.: Çəkisi 4,266 qramdır.

Yük - Qazan xan təxminən 1300-cü ildə Cavanşirlər dövlətində taxılın ölçü vahidi kimi müəyyən etmişdir. 1 yük 100 manna və 82,2 kq-a bərabər idi. Bu bir eşşək yükü demək idi.

Qədəm - tikinti zamanı torpağın addımla ölçülməsi.

Ölçü vahidlərinin əlifba göstəriciləri

Ölçü vahidlərini adları	Bölmə №	Kod
90%-li quru maddənin kiloqramı	1	845
90%-li quru maddənin tonu	1	847
Abbasi	3	-
Adam	2	792
Adam-saat	2	539
Adam-gün	2	540
Azotun kiloqramı	1	861
Ar	1	109
Arşın	3	-
Ay	1	362
Akr	1	077
Ailə	2	896
Anqstrem	2	012
Amper	1	260
Amper-saat	1	263
Ampula	2	870
At gücü	2	251
Ağac	3	-
Bar	1	309
Barel (neft) ABŞ	1	146
Bekkerel	1	323
Beynəlxalq vahid	1	851
Bayt	2	255
Baş	2	836
Batman	3	-
Bağlama	1	734
Britaniya istilik vahidi	1	275
Brutto-registr tonu	1	181
Bir kub metrde kiloqram	1	316
Bit	2	254
Bod	2	258
Bobin	1	616
Bilyon ədəd(Avropa);	1	801
Trilyon ədəd		
Buşel ABŞ	1	150
Buşel BK	1	140
Butulka	2	868
Buğum	3	-
Böyük gross (12 gross)	1	731
Bölünən izotopların qramı	1	306

Cil ABŞ	1	142
Cill BK	1	136
Coul	1	271
Coğrafi mil	2	049
Cüt	1	715
Cütlər düjünü	1	733
Çap vərəqi	2	920
Çanaq	3	-
Çərək	3	-
Dekada (ongünlük)	1	361
Dekalitr	2	116
Desilitr	1	118
Desimetr	1	005
Draxma ABŞ (3,887935 q)	1	200
Draxma BK (1,771745q)	1	188
Draxma BK (3,887935 q)	1	199
Dirhəm	3	-
Düym	1	039
Düjün	1	641
Dəqiqə	1	355
Dəqiqə (bucaq ölçüsü)	2	341
Dəqiqədə dövr	1	331
Dərəcə (bucaq ölçüsü)	2	342
Dəniz mili	1	047
Dəst	1	704
Ev təsərrüfatı	2	899
Elektron-volt	2	220
Element	1	745
Effektiv güc	1	213
Ədəd	1	796
Ədəd düjünü	1	740
Əsr	2	357
Farad	1	314
Farengeyt dərəcəsi	1	281
Faiz	2	744
Flakon	2	872
Fiziki atmosfer	1	300
Fosfor 5- oksidin kiloqramı	1	865
Funt BK, ABŞ	1	186
Fut	1	041

Fəsildə min ton	2	537
Girəh	3	-
Girvənkə	3	-
Gün (sutka)	1	359
Gündə min kubmetr	1	599
Heqabekkerel	1	302
Heqavatt-saat(milyon kilovatt-saat)	1	247
Hers	1	290
Hektar	1	059
Hektobar	1	310
Hektoqram	1	160
Hektolitr	1	122
Hektometr	1	017
Henri	2	287
Hidrogenperoksidin kiloqramı	1	841
Hissə	1	735
Həcm üzrə spirtin tündlüyü	1	821
Həftə	1	360
İl	1	366
İldə milyon baş	2	557
İldə milyon vahid	2	544
İldə milyon ton	2	550
İldə min baş	2	556
İldə min ton	2	538
İki onluq	1	730
İşarə	2	922
İş yeri	2	904
Kvadrat mil	1	079
Kvadrat santimetr	1	051
Kvadrat desimetr	1	053
Kvadrat düym	1	071
Kvadrat yard	1	075
Kvadrat kilometr;	1	061
Milyon kvadrat metr		
Kvadrat kilometrdə adam	2	522
Kvadrat metr	1	055
Kvadrat millimetr	1	050
Kvadrat fut	1	073
Kvarta BK	1	138
Kvarter BK	1	191
Kelvin	1	288
Kalium oksidin kiloqramı	1	852

Kalium hidroksidin kiloqramı	1	859
Kalori	2	231
Kvintilyon ədəd (Avropa)	1	802
Kandela	1	282
Kilovar	1	230
Kilobayt	2	256
Kilovat-saatda qram	2	510
Kilovatt	1	214
Kilovatt-saat	1	245
Kiloqram	1	166
Kiloqram uran	1	867
Kiloqramda kulon	1	349
Kilovolt	1	223
Kilovolt-amper	1	227
Kilocoul	1	273
Kilokalori	2	232
Kilopaskal	1	297
Kilometr	1	008
Min metr		
Kiloton	1	170
Kilohers	1	291
Kitab fondu cildi	2	913
Komplekt	2	839
Kub düym	1	131
Kub yard	1	133
Kub millimetr	1	110
Kub santimetr;	1	111
millilitr		
Kub fut	1	132
Kubmetr	1	113
Küri	1	305
Kulon	1	270
Kütlə üzrə spirtin tündlüyü	1	820
Kilobar	1	312
Qablaşdırma	1	778
Qablaşdırma düjünü	1	780
Qarış	3	-
Qallon BK	1	139
Qayız	3	-
Qram	1	163
Qran BK, ABŞ	1	189
Qross	1	638
Qiqakalori	2	233
Qiqakaloridə kiloqram	2	511
Quru barel ABŞ	1	151

Quru qallon ABŞ	1	149
Quru kvarta ABŞ	1	148
Quru pinta ABŞ	1	147
Qulac	3	-
Qısa standart	1	738
Qısa ton BK, ABŞ	1	195
Lyo	3	-
Litr;	1	112
Kub desimetr		
Lot	3	-
Lüks	1	283
Lümen	1	284
Millimetr	1	003
Meqabayt	2	257
Meqavatt-saat;	1	246
1000 kilovatt-saat		
Meqavatt;	1	215
min kilovatt		
Meqaelektron-volt	2	221
Meqavolt-amper(min kilovolt- amper)	1	228
Meqalitr	1	126
Meqapaskal	1	298
Meqametr	1	009
Milyon metr		
Meqahers	1	292
Maye qallon ABŞ	1	145
Maye kvarta ABŞ	1	144
Maye pinta ABŞ	1	143
Maye unsiya ABŞ	1	141
Maye unsiya BK	1	135
Manat	2	401
Metr	1	006
Metrdə kvadrat saniyə	1	335
Metrik karat	1	162
Mil (əsas)	1	045
Mikrometr	2	010
Mikrosaniyə	2	352
Mikrofarad	2	346
Milyard kubmetr	2	115
Milyard manat	2	404
Milyard ədəd	1	800
Millibar	1	308
Milliqram	1	161
Milliküri	1	304

Millimetr civə sütunu	2	338
Millimetr su sütunu	2	337
Millisaniyə	2	353
Millifarad	2	345
Milyon ev təsərrüfatı	2	901
Milyon qablaşdırma	2	779
Milyon adam	2	794
Milyon dekalitr	2	120
Milyon vahid	2	644
Milyon qıqakalori	2	235
Milyon ailə	2	898
Milyon amper-saat	2	241
Milyon at gücü	2	253
Milyon cüt	2	838
Milyon kvadrat desimetr	2	056
Milyon yarımliitr	2	129
Milyon kilovolt- amper	2	242
Milyon manat	2	403
Milyon sənişin kilometr	2	424
Milyon ton	2	171
Milyon ton-kilometr	2	451
Milyon şərti banka	2	883
Milyon şərti vahid	2	878
Milyon şərti kvadratmetr	2	064
Milyon şərti hissə	2	886
Milyon ədəd	1	799
Min ev təsərrüfatı	2	900
Min adam	2	793
Min adam- gün	2	541
Min adam-saat	2	542
Min dekalitr	2	119
Min vahid	2	643
Min qıqakalori	2	234
Min ailə	2	897
Min Amper-saat	1	264
Min ampula	2	871
Min at gücü	2	252
Min cüt	2	837
Min qutu	2	875
Min butulka	2	869
Min reaktiv kilovolt-amper	2	250
Min rulon	2	751
Min kvadrat desimetr	2	054
Min kvadratmetr	1	058
Min yer	2	699
Min yarımliitr	2	128

Min yataq	2	912
Min kitab fondu cildi	2	914
Min iş yeri	2	905
Min kubmetr	2	114
Min paqon metr	2	019
Min manat	2	402
Min metrik karat	2	165
Min oturacaq yeri	2	907
Min mənzil	2	910
Min standart şərti kərpic	1	630
Min sıx kubmetr	2	127
Min sərnişin kilometr	2	423
Min şagird yeri	2	903
Min flakon	2	873
Min ton	2	169
Min ton-kilometr	2	450
Min tub	2	874
Min şərti banka	2	882
Min şərti vahid	2	877
Min şərti kvadratmetr	2	063
Min şərti yeşik	2	888
Min şərti kubmetr	2	124
Min şərti metr	2	048
Min şərti tava	2	892
Min şərti təkər	2	890
Min şərti hissə	2	885
Min şərti ədəd	2	880
Min hektar	2	060
Min ədəd	1	798
Minillik	2	358
Minimum əmək haqqı	2	560
Müəllif vərəqi	2	918
Mə'mulat	1	657
Mənzil	2	909
Misqal	3	-
Nyuton	1	289
Nopometr	2	011
Natrium hidroksidin kiloqramı	1	863
Netto-registr tonu	1	182
Nəşr-uçot vərəqi	2	921
Növbə	2	917
Növbədə qəbul	2	545
Növbədə dəst	2	547
Növbədə min qəbul	2	546
Növbədə min dəst	2	548

Növbədə min şərti banka	2	543
Növbədə ton	2	536
Nöqtə	3	-
Nömrə	2	908
On cüt	1	732
Onillik	1	368
Oturacaq yeri	2	906
Om	1	274
Paqon metr	2	018
Parsek	2	057
Pay	3	-
Penniveyt BK, ABŞ	1	198
Paskal	1	294
Pridissimil (0,01 faiz)	2	747
Promile (0,1 faiz)	2	746
Pinta BK	1	137
Pud	3	-
Puaz	2	286
Radian (bucaq ölçüsü)	2	344
Reaktiv kilovolt-ampere	2	248
Rüb (kvartal)	1	364
Rulon	1	736
Rulonlar düjünü	1	737
Saat	1	356
Saatda qıqakalori	2	238
Saatda buxar tonu	1	533
Saatda kalori	2	236
Saatda kilokalori	2	237
Saatda kilometr	1	333
Saatda kubmetr	1	598
Saatda min qıqakalori	2	239
Saatda ton	2	534
Sajen	3	-
Selsi dərəcəsi	1	280
Seksiya	2	840
Saniyə	1	354
Saniyə (bucaq ölçüsü)	2	340
Saniyədə dövr	1	330
Saniyədə kiloqram	1	499
Saatda metr	2	225
Saniyədə kubmetr	1	596
Saniyədə metr	1	328

Santiqram	1	173
Santimetr	1	004
Santimetr su sütunu	2	339
Sental BK	1	192
Sentner ABŞ	1	193
Sentner (metrik) (100kq); hektokiloqram; kvintal ¹ (metrik); desiton	1	206
Skrupul BK, ABŞ	1	197
Simvol	2	924
Simens	1	296
Spirin müəyyən olunmuş tündlüyünün qallonu	1	835
Steradian (bucaq ölçüsü)	2	343
Standart	1	152
Stoun BK	1	190
Su tutumu	1	184
Sutkada e'mal sentneri	2	554
Sutkada e'mal tonu	2	552
Sutkada min e'mal sentneri	2	555
Sutkada min e'mal tonu	2	553
Sutkada ton	2	535
Sıx kubmetr	2	121
Sərnişin axını	2	427
Sərnişin yeri	2	421
Sərnişin kilometr	2	414
Söz	2	923
Şahı	3	-
Şagird yeri	2	902
Şerti banka	2	881
Şerti vahid	2	876
Şerti boru	2	925
Şerti kvadratmetr	2	062
Şerti yeşik	2	887
Şerti kubmetr	2	123
Şerti metr	2	020
Şerti tava	2	891
Şerti ton	2	179
Şerti təkər	2	889
Şerti hissə	2	884
Şerti ədəd	2	879
Tağar	3	-
Tesla	2	313
Texniki atmosfer	1	301
Trilyon manat	2	405

Troy funtu ABŞ	1	202
Ton-kilometr	2	449
Ton;	1	168
Metrik ton (1000 kq)		
Təmiz spirtin (100%) hektolitri	1	833
Təmiz spirtin(100%) litri	1	831
Uzel (Mil/s)	1	327
Uzun sentner BK	1	194
Uzun ton BK, ABŞ	1	196
Uruf	3	-
Unsiya BK, ABŞ	1	187
Unsiya BK,ABŞ;	1	201
troy unsiyası		
Vatt	1	212
Vatt-saat	1	243
Vahid	2	642
Veber	1	324
Verst	3	-
Volt	1	222
Volt-amper	2	226
Vərəq	1	625
Yard	1	043
Yarımillik	1	365
Yataq	2	911
Yer	2	698
Yeşik	2	812
Yüz qablaşdırma	1	781
Yüz beynəlxalq vahid	1	853
Yüz vərəq	1	626
Yüz yeşik	1	683
Yüz ədəd	1	797
Yük	3	
Yüqəldırma - metrik tonla	1	185